

نمونه سؤالات پایانی نیمسال دوم

بارم	ردیف
۶	۱
۱	الف) شد چنان از تف دل، کام سخنور، تشنه
۱	ب) از علی آموز اخلاص عمل
۱	ج) آدمی را چو هفت مهر به دل
۱	د) ستاره‌ای بدرخشید و ماه مجلس شد
۰/۷۵	ه) ای فلان، چاشت بده یا شامم
۰/۵	و) به درگاه لطف و بزرگیش بر
۰/۵	ز) مردی در راهی می‌رفت و درمی چند در آستین داشت و در عقیدتش خلل بود.
۰/۲۵	ح) هر کس ایران را به درستی بشناسد، دل بدان خواهد باخت.
۲	۲
	الف) لازم نیست در کارها <u>عجول</u> باشید.
	ب) برای چیدن زیتون مهیا باشید.
	ج) خشک گردید هم از دود دل و دیده، دوات
	د) او <u>خُدو</u> انداخت بر روی علی
	ه) ای وطن، ای دل <u>مرا</u>
	و) به <u>حلاوت</u> بخورم زهر، که شاهد ساقی است
	ز) عقل‌ها حیران شود، کز خاک تاریک نژند
	ح) رعد و برق شب، طنین خنده‌اش
۰/۵	۳
	معنای کنایی بخش‌های مشخص شده در عبارت‌های زیر را بنویسید.
	الف) مرد کنار پنجره، آن چنان به فضای بیرون دل باخته بود که مرغ روحش به هوای آن سوی پنجره پر کشیده بود.
	ب) دشمن ناچار گردیده است که در برابر بزرگی و والایی ایران و ایرانی، سر فرود آورد و زبان به ستایش بگشاید.
۰/۵	۴
	عبارت زیر به کدام حادثه اشاره دارد؟
	«خدا چقدر مهربانی‌اش را وسعت داد/ در دورهای کویر طبس/ آن اتفاق، یادت هست؟/ نه من بودم و نه هیچ کس/ خدا بود و گردباد...»
۱	۵
	در بیت زیر، «اکبر» و «اصغر» چه معناهای متفاوتی می‌توانند داشته باشند؟
	آل‌احمد همه عطشان ز بزرگ و کوچک
	نسل حیدر همه از اکبر و اصغر، تشنه
۱	۶
	در هر یک از بیت‌های زیر، منظور از بخش مشخص شده چیست؟
	الف) اکنون او را رهامی‌کنم
	ب) آه و افسوس از آن روز که در دشت بلا
	ج) در دولت به رخم بگشادی
	د) به چشم مرحمت سویم نظر کن
	تا آنگاه که بتواند فلسطینش را بی‌غلط تلفظ کند
	بود آن خسرو بی‌لشکر و یاور، تشنه
	تاج عزت به سرم بنهادی
	شفیع آخرت، خیرالبشر کن

بارم	ردیف
۱	۷
با توجه به دو بیت زیر، آرایه‌های خواسته شده را پیدا کنید و کاربرد آن‌ها را توضیح دهید. (برای هر آرایه، یک نمونه از مجموع دو بیت، کافی است).	پرس‌تار امرش همه چیز و کس تشنه لب کشته شود در لب شط از چه گناه
بنی آدم و مرغ و مور و مگس آن که سیراب کند در لب کوثر، تشنه؟	الف) آرایه تضاد ب) آرایه واج آرایی ج) آرایه جناس د) آرایه مراعات نظیر
۱	۸
با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.	الهی، جانب من کن گاهی نگاهی کن که رو آرم به سویت به ذکر خود، بلند آوازه ام کن بیش‌شان از وضو بر رویم آن آب به چشم مرحمت سویم نظر کن
مرا بنما به سوی خویش راهی رهی بنما که جا گیرم به کویت رفیق لطف بی اندازه ام کن که از غفلت نماند در سرم خواب شفیع آخرت، خیرالبشر کن	الف) در هر بیت از شعر، قافیه‌ها و ردیف را (اگر بی‌ت ردیف دارد) پیدا کنید و بنویسید. ب) نام قالب این شعر چیست؟
۱	۹
در بیت‌های زیر، نقش دستوری بخش‌های مشخص شده را بنویسید.	الف) نصیحت گوش کن <u>جانا</u> ، که از جان دوست‌تر دارند ب) طاووس را به نقش و نگاری که هست، <u>خلق</u>
جوانان سعادت‌مند، پند پیر دانا را تحسین کنند و او <u>خجل</u> از پای زشت خویش	
۰/۵	۱۰
در گروه‌های اسمی زیر، هسته را پیدا کنید و بنویسید.	الف) فلان اسطوره باستانی یونانی ب) هر سه دانش‌آموز برتر کلاس
۰/۵	۱۱
در عبارت زیر، موارد خواسته شده را پیدا کنید و بنویسید.	«مرد، پرستار را صدا زد و با حیرت پرسید چه چیزی هم‌اتاقی‌اش را وادار می‌کرده است که این مناظر دل‌انگیز را هر روز برای او توصیف کند؟»
	الف) یک وابسته گروه اسمی از نوع صفت پرسشی ب) یک وابسته گروه اسمی از نوع صفت بیانی
۱	۱۲
مفرد واژه(های) جمع و جمع واژه(های) مفرد را بنویسید. (با «ها» و «ان» جمع ننیدید.)	الف) فضایل ب) تعلیم ج) مظاهر د) شاعر

ردیف	سؤال	بارم
۱۳	با توجه به بیت زیر، تفاوت معنایی واژه مشخص شده را در گذشته و امروز بنویسید. در دولت به رخم بگشادی تاج عزت به سرم بنهادی	۰/۵
۱۴	از میان گروه واژه‌های زیر، غلط‌های املایی را بیابید و شکل املایی درست آن‌ها را بنویسید. «استعدادها و ضعف‌ها- محارث‌های لازم- بهره و نسیب- احساسات و هیجانات- نظیر و مانند»	۰/۵
۱۵	برای واژه‌های زیر، دو هم‌خانواده بنویسید. الف) تحریم ب) هجوم	۱
۱۶	درست یا نادرست بودن عبارتهای زیر را مشخص کنید. الف) کتاب شعر «از آسمان سبز»، سروده «سلمان هراتی» است. ب) کتاب «فرزند ایران» متعلق به «قیصر امین‌پور» است.	۰/۵
۱۷	برای هر کدام از افراد زیر، یک کتاب نام ببرید. الف) عبدالرحمن جامی ب) شهاب‌الدین سمعانی	۰/۵
۱۸	بیت‌های زیر را کامل کنید. الف) گفتم که روی خوبت، از من چرا نهان است؟ ب) گفتا: نگاه دارش، غم‌خانه تو جان است موفق باشید	۱

پاسخنامه

-۱

- الف) آنچنان از حرارت و سوزش دل، دهان شاعر تشنه شد، که ردیف شعرش را یک سره و کاملاً واژه «تشنه» قرار داد.
- ب) از حضرت علی علیه السلام عمل و کار خالصانه را بیاموز و حضرت علی علیه السلام یعنی شیر خدا را، از فریبکاری و حيله گری پاک و دور بدان.
- ج) اگر انسان هفت عشق در وجودش نداشته باشد، از شیطان هم کمتر و حقیرتر است.
- د) ستاره‌ای (یعنی حضرت محمد صلی الله علیه و آله) طلوع کرد و مورد توجه همه قرار گرفت و همراه و همدم دل پریشان و آشفته و عاشق ما شد.
- ه) ای فلانی، شبانگاه یا صبحگاه، غذایی بده که بخورم یا آبی بده که بنوشم.
- و) در برابر لطف و بزرگی خداوند، همه بزرگان، بزرگی و عظمت خود را فراموش می‌کنند.
- ز) مردی در راهی حرکت می‌کرد و مقداری پول همراه داشت و عقیده و ایمانش سست بود.
- ح) هر کس ایران را به درستی بشناسد، عاشق آن خواهد شد.

-۲

- الف) باعجله، شتابان، دارای عجله و شتاب
- ب) آماده، فراهم
- ج) قلم، کلک
- د) آب دهان، بزاق
- ه) پناهگاه، مخفی گاه
- و) شیرینی، شیرین بودن
- ز) خوب، زیبا، نیکو
- ح) خروشان، غران

-۳

- الف) مرده بود، فوت کرده بود، از دنیا رفته بود
- ب) احترام بگذارد، تعظیم کند

-۴

حمله نظامی نیروهای امریکایی به ایران در صحرای طبس و شکست خوردن و کشته شدن آنها به دلیل گردباد و طوفان شن.

-۵

اکبر: بزرگ - حضرت علی اکبر علیه السلام / اصغر: کوچک - حضرت علی اصغر علیه السلام

-۶

- الف) تا زمانی که بزرگ شود
- ب) امام حسین علیه السلام
- ج) مرا سعادت مند و خوشبخت کردی
- د) پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله

-۷

الف) تضاد: تشنه ≠ سیراب در بیت دوم
ب) واج آرایبی «م» و «ن» در بیت اول / واج آرایبی «ش» در بیت دوم (یک مورد کافی است).
ج) جناس: «لب» (= اندام بدن) و «لب» (= کنار) در بیت دوم
د) مراعات نظیر: «مرغ»، «مور» و «مگس» در بیت اول

-۸

الف)
بیت ۱: قافیه ← «نگاهی» و «راهی» / ردیف ← ندارد.
بیت ۲: قافیه ← «سویت» و «کویت» / ردیف ← ندارد.
بیت ۳: قافیه ← «بلندآوازه‌ام» و «بی‌اندازه‌ام» / ردیف ← «کن»
بیت ۴: قافیه ← «آب» و «خواب» / ردیف ← ندارد.
بیت ۵: قافیه ← «نظر» و «خیرالبشر» / ردیف ← «کن»
ب) مثنوی

-۹

الف) جان: منادا / جوانان سعادت‌مند: نهاد
ب) خلق: نهاد / خجل: مسند

-۱۰

الف) اسطوره
ب) دانش آموز

-۱۱

الف) «چه» در گروه اسمی «چه چیزی»
ب) «دل‌انگیز» در گروه اسمی «این مناظر دل‌انگیز»

-۱۲

الف) فضیلت
ب) تعالیم
ج) مظهر
د) شعرا

-۱۳

«دولت» در گذشته: بخت، اقبال، سعادت / «دولت» در امروز: هیئت و گروه حاکم بر یک کشور

۱۴-

محارت‌های لازم ← مهارت‌های لازم / بهره و نسیب ← بهره و نصیب

۱۵-

الف) حرم، حریم، حرمت، حرام، محروم، احرام [دو واژه کافی است].
ب) هجمه، مهاجم، تهاجم [دو واژه کافی است].

۱۶-

الف) درست
ب) نادرست

۱۷-

الف) بهارستان، هفت‌اورنگ [یک اثر کافی است].
ب) روح‌الارواح

۱۸-

الف) گفتا تو خود حجابی، ورنه رخم عیان است
ب) گفتم: ز فیض بپذیر، این نیم‌جان که دارد

